

Gel- Fiilinin Eski Anadolu Türkçesinde Tezlik Yapma İşlevi

İdris Nebi UYSAL

Bilim dünyasında Eski Osmanlıca, Eski Türkiye Türkçesi, Eski Oğuz Türkçesi, Eski Anadolu Oğuzcası, Eski Oğuzca gibi terimlerle anılan Eski Anadolu Türkçesi; 13-15. yüzyıllar arasında Anadolu ve Azerbaycan'da Oğuz Türkçesiyle geliştirilen edebî eserlerin dilidir. Bu sahalarda ortaya konan ürünler, varlığı bilinen ancak ilk yazılı metinleri 13. yüzyıldan itibaren izlenebilen Oğuz Türkçesinin tarihi seyrinde önemli bir yere sahiptir. Bu dönem, 11. yüzyıldan sonra Anadolu'da Oğuzlar tarafından kurulup geliştirilen Türk yazı dilinin ilk halkasını oluşturur. Bu yazıda sözü edilen döneme ait ürünlerde yer yer tesadüf edilen *gel-* yardımcı fiiliyle kurulu tezlik şekilleri incelenmiştir.

Türkçede Tezlik:

Tezlik fiili, Türkçede çok kullanılan tasvir fiillerinden biridir ve *ver-* (<*bér-*>)’le yapılır. *Ver-*, içinde yer aldığı birleşige *ansızın olma*, *çabukluk*, *kolaylık*, *rica* anlamları katar. Türkiye Türkçesinde de aynı sözcükle elde edilen bu oluşum için tarihî süreçte *kop-*, *gör-* (<*kör-*>), *ko(y)-* yardımcı fiillerinden de yararlanılmıştır (Bk. Bayraktar 2004: 265). Bununla birlikte Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde karşılaşılan bazı şekiller [*çıkagel-*, (*öğüne/hatırına*) *düşegel-*, *tolagel-*, *uyanugel- vb.*], bağlamıyla birlikte ele alındığında bize tezlik işlevinin o dönemde *gel-* fiiliyle de sağlandığını düşündürmektedir. Bu, Türkçenin Anadolu’daki gelişimini işleyen çalışmalarda araştırmacıların hemen hiç değinmediği bir konudur.¹ *Gel-* fiili, bu incelemelerde genellikle süreklilik fiili olarak benimsenmiş, onun başka bir işlev taşıyabileceğinden pek söz edilmemiştir.

1 Timurtaş (1994: 142) *Eski Türkiye Türkçesi* adlı eserinde tezlik fiilinin o dönemde *vir-*’le yapıldığını söyler, *gel-*’ten hiç bahsetmez. Şahin (2009: 73) *Eski Anadolu Türkçesi* başlıklı çalışmasında tezlik fiilinin Türkçenin bu tarihî devresinde *vir-* fiiliyle elde edildiğini belirtir. Ancak Şahin bir makalesinde (2002: 253) tezliğin kaynağı üzerinde düşünürken *gel-* fiilinin, *çıkagel-*’te olduğu gibi, tezlik anlatan birlikler kurabileceğini söyler. Gülsevin ve Boz (2004)’un hazırladığı *Eski Anadolu Türkçesi* adlı yayında bu konuya hiç değinilmemiştir. Araştırmacılar arasında bu meseleyi dile getiren isimlerin başında Köktekin gelir. Köktekin (2008: 135), Eski Anadolu Türkçesinde tezlik fiilinin *vir-* fiiliyle birlikte “aniden meydana geliş” ifade eden *gel-*’le de yapıldığını söyler. Konuya temas eden bir diğer kişi ise Tiken (2004: 135, 140, 150)’dir.

Fiil + Zarf-Fiil Eki + Gel- Yapısındaki Tezlik Fiilleri:

Asıl konuya geçmeden önce tasvir fiili terimi üzerinde kısaca durmakta yarar var. Bilindiği üzere tasvir fiilleri, iki ayrı fiilin kaynaşmasından oluşmuş şekillerdir. Birleşik yapıyı oluşturan ilk unsur; *-A, -I* ya da *-(y)Ip* zarf-fiil eklelerinden birini alan bir esas fiildir. İkinci unsur ise aslında bir esas fiil olmasına rağmen yardımcı fiil olarak işletilen *bil-, dur-, gel-, kal-, ver-, yaz-* gibi fiillerdir. Bir fiilin tasvir fiili kimliğine girebilmesi, ilkin, bu yapısal özelliği taşımasına bağlıdır. Birleşik yapıda yardımcı unsur olarak yer alan fiillerin sözlük anlamından sıyrılıp yeni bir anlam kazanması ve edindiği yeni anlamla esas fiildeki oluş ve kılışın tarzını göstermesi, tasvir fiillerinin diğer temel özellikleridir. Anlamca birbirine sıkı sıkıya bağlı bulunan, tek bir oluşu ve kılışı anlatan tasvir fiilleri (Korkmaz 2009: 811), dilimizde işlev yönüyle yeterlik, tezlik, süreklilik, yaklaşma başlıkları altında işlenmiştir. Şimdi incelenen metinlerde *gel-* fiilinin tezlik işleviyle kullanıldığını belirlediğimiz örnekleri alfabetik sıraya göre dizerek sizinle paylaşmak istiyoruz:

Çıkagel-: Tezlik işleviyle kullanıldığını düşündüğümüz *gel-* fiilinin bu kapsamda en sık karşılaşılan örneği *çıkagel-*'dir. Günümüz yazı dilinde bir oluş ve kılışın beklenmedik şekilde gerçekleştiğini (Korkmaz 2009: 826) anlatmada kendisine başvurulmuş bu fiil, karşılaştığımız örneklerde "beklenmedik bir zamanda gelmek" anlamının dışında "birden ortaya çıkmak/görünmek (çıkıvermek)" karşılığıyla da yer almıştır. Bu durum, bize, *çıkagel-* birleşiminin iki ayrı anlamının olduğunu gösterir. Burada sözcüğün bağlamsal koşulları göz önünde bulundurularak yapılan bu açıklamalar, onun yapısıyla ilgili sorulara da cevap verecek niteliktedir.

Çıkagel-, günümüzde hakkında farklı görüşlerin ortaya atıldığı bir birleşiktir. Banguoğlu (1998: 493), günümüz yazı dilinde de karşılaşılan *çıkagel-* vb. yapıların eskiden yaygın olduğunu, bugün birtakım örneklerle sınırlı kaldığını ve böyle şekilleri yardımcı unsurun anlamını koruması nedeniyle yarı tasvir fiili olarak görmek gerektiğini ifade eder. Korkmaz (2009: 826), bugün Türkiye Türkçesinde de görülen bu yapıyı istisna olarak benimser ve genel kaniya uygun olarak bunun süreklilik bildiren tasvir fiilleri içinde ele alınması gerektiğini söyler. Araştırmacıyı bu şekilde düşünmeye sevk eden, *gel-* fiilinin öteki tasvir fiillerinin aksine temel anlamını korumuş olmasıdır. Aslında Korkmaz'ın sözcüğü anlamlandırırken kullandığı ifadeler, bu yapının tezlik olduğuna işaret eder mahiyettedir. Ancak yazarın bu oluşumu bir istisna kabul edip süreklilik grubuna katması, *gel-* fiilinin kullanım sahasını daraltmaktadır. Karahan (1999: 38), günümüz yazı dilinde de karşılaşılan bu sözcüğü süreklilik fiilleri arasında sayar. Gencan (2007: 363) ise *-agel'*le birleşen kimi sözcüklerde tezlik anlamının sezildiğini söyler ve bu düşüncesini *çıkagel-*'le örneklendirir. Ediskun (1985: 233) ve Karaağaç (2011: 159) da aynı düşüncüyü paylaşan isimlerdir.

Çıkagel- birleşiminin tarihî kullanımını inceleyen Tiken (2004: 136) tespit ettiği örneklere bakarak bu fiilin kimi yerlerde tezlik işlevli yarı tasvir fiili oluştuğunu belirtir.

Yapılan açıklamaların ilk ortak noktası, *çıkagel-* yapısının bilim insanları tarafından tasvir fiili olarak kabul edilmiş olmasıdır. Metinlerdeki örnekler, modern dil biliminin sözcüğü bağlamıyla birlikte ele alan yaklaşımı çerçevesinde incelendiği zaman yardımcı fiil konumundaki *gel-* fiilinin, bu kullanımlara “birdenbire olma” anlamı kattığı fark edilecektir. Ortaya çıkan bu sonuç, örneklerin bir başka ortak tarafıdır. Bu durumda *çıkagel-* kuruluşunu tezlik fiili olarak benimsemek yanlış olmayacaktır. Her iki kümenin bizi bu sonuca ulaştıran örneklerinden bir kısmı aşağıda verilmiştir:

Beklenmedik zamanda gelmek:

Yūsuf ādem oğlanıvan deriken nāgāh kardaşları çıkageldi. (KE, 70a.2-3)

Giderken nāgāh bir kurd önine çıkageldi. (MN, 56a.13)

Kiçe börklü azgün dinlü kızgün dilli kâfir çıkageldi. (DKK, D127.12)

Neslinden bir kimesne çıkagele, milküñ elüñden gitmesi anuñıla ola. (MG, 65a.5)

Cemāl süretle birle nāgāh üzerüme çıkageldiler işbu mahbüb yigitile. (MG, 263b.9)

Ve nāgāh bu teferrücdü ve ferahda iken gördiler, bu tâyife-i Tatar bunlaruñ üzerine çıkageldiler. (TIKT, 101a.11-12)

Çıkageldi gevherler alubanın (SN, 322.14)

Bir şár-i merd elinde bir ağaç çıkageldi. (MN, 56b.3)

Birden ortaya çıkmak/görünmek (çıkıvermek):

Derhāl sin yarıldı, Sām çıkageldi. (KE, 164a.3-4)

Toz iki päre oldı, içinden bir atlu çıkageldi. (D, 12a.4)

Yolda bir aslan çıkageldi ulu / Ussına gelmez bir ağır key delü (MT, 3702)

Düşgel-: Genellikle “hatır, öğ” sözcükleriyle birlikte görülen bu yapı, *gel-* fiilinin tezlik işlevi kattığı örneklerdendir. Aslında bu birleşimi “hatırlamak, aklına gelmek” anlamlarına gelen *öğüne/hatırına düş-* deyiminin *gel-* yardımcı fiili almış şekli olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır. Nitekim bu yapıları deyim olarak gösteren araştırmacılar (Yavuz 1991: 400; Özkan 1993: 332; Yıldız 2008: 467) da olmuştur. Ayrıca “aklına gelmek ve hatırlamak”, söz konusu işin bir anda gerçekleştiğini gösteren fiillerdir. Anlamca kaynaşmış bu fiillere

getirilen *gel-* ise hatırlamayı tasvir etmekte, yani işin birdenbire olduğunu anlatmaktadır. Bu açıklamalar çerçevesinde *ögüne/hatırına düşegel-* tezlilik fiili, “birdenbire aklına gelmek, birden hatırlamak” karşılıklarına uygun düşmektedir. Konuya ilişkin örnekler aşağıda verilmiştir:

Niçe ki eydürem râzum söylemeyem kimseneye

Gider bu sabr u qarârum dost ögüme düşegelür (YED, 73.2)

Haturuma bu düşegeldi ben eyitdüm. (GT, 25b.9)

Bular bu cevabı virdiler, ol sâkinin fi’lhâl ögüne Yusuf düşegeldi. (TDK 2009a: 1344)

Ögüme düşegeldi didüm hele / *Nola bu dahî Türkâ’ye ger gele* (TFS, 2b.46)

Düşegel- birleşği, Eski Anadolu Türkçesinin son dönemlerinde yazılan *Manzûm Kitâb* adlı eserde bir kez “düşüvermek” anlamıyla yer almıştır. Bu örnekte *gel-* fiilinin tezlilik işlevi açıkça hissedilmektedir:

Çok melâik aña uşa geldiler / Yüzleri üstine düşegeldiler (MK, 631)

Gör(ü)nügel-: *Garip-name*’de sıkça karşılaşılan bu birleşik, bağlamıyla değerlendirildiğinde bize *gel-* fiilinin tezlilik işlevi taşıyabileceğini düşündüren bir başka şekildir. Eklendiği yapıya “birden görünme, ortaya çıkma” anlamı katan bu fiilin örnekleri şunlardır:

Çün başka her nesneye gönül gözi / Görnügele anda ol ma’nî yüzi (GN, 3719)

Kim bakarsa ‘ışık-ıla döst yüzine / Kanda baksa görnügele gözine (GN, 4832)

Bu meseldür görnügeldi gözüme / Bu meselden ma’ni düşdi gönlüme (GN, 7787)

Tiken (2004: 152), aynı eserde geçen örneklerden ikisini süreklilik fiili olarak kabul etmiştir. Ancak biz bunların da tezliği ifade ettiğini düşünüyoruz. Bahsettiğimiz örnekler şöyledir:

Ol sâ’atda cümle perde açıla / Dürlü rahmet üstümüze saçıla

Gözümüze görnügele pâdişâh / ‘Aşık iseñ ol hevesçün urğıl âh (GN, 1145)

Toğdı ‘âlem ol sâ’at ismi bile / Görnügeldi gözlere cismi bile (GN, 1244)

Ɔopagel-: “Harekete geçmek, fırlamak” (TDK 2009b: 2658), *Ɔop-* fiilinin tarihî metinlerdeki anlamları arasındadır. *Ɔopagel-* ise “birden harekete geçmek” demektir. *Gel-* burada “harekete geçme” işinin aniden yapıldığını tasvir etmektedir:

Tizde beñzer kim göriserem ben ol dil-dârımı

Ƙopagelür yüregüm oynar nişānı çeşmümün (MEN, 239.6)

Sataşugel-: Sataş-, Türkçenin tarihsel söz varlığında “rastlamak, tesadüf etmek” (TDK 2009c: 3328) karşılıklarına sahiptir. Sataşugel- yapısı ise aynı eserde “birdenbire karşılaşmak, rast gelmek” anlamlarıyla kendisine yer bulmuştur. Gel- karşılaşma işinin tasvirini üstlenmiştir. Süh eyl ü Nevbahar ile Yusuf ve Zeliha’dan alınan örnekler aşağıda verilmiştir:

İmdi Yusuf çık bu şardan sen taşu / Sana karşı kim **gelür** gör **sataşu** (YZ, 30a.3)

Süh eyl ol dediğini etti vü ol / Aracuğa vardı gözetirdi yol

Ki olmaya kişi **sataşigele** / Gerek sağlığım ile olam hele (SN,155.6-7)

Taşagel-: Taşagel-, “taşivermek” anlamındadır (TDK 2009c: 3768). Çeng-nâme’de yer alan bu yapı, tezlik fiili için önemli bir örnektir:

Dükendi ‘ömr ü müddet başa geldi

İçerüm yandı yüregüm **taşageldi** (Ç: İz, YY: 632.19)

Toğagel-: Toğ- fiili, Yunus Emre Divanı’nda karşılaşılan bir dizede gel- fiiliyle birlikte kullanılarak tezlik anlatımlı tasvir fiili oluşturmuştur. Örnek şöyledir:

Yine Yunus’a sordum eydür Hağ nürin gördüm

İlk yaz güneşi gibi mevc urup **toğageldüm** (YED, 196.11)

Tolagel-: Gel- fiilinin tezlik işlevi kazandırdığını düşündüğümüz esas fiillerden biri de tol-’tır. Sözcük bağlamıyla birlikte ele alındığı zaman aşağıdaki şekilleri tezlik fiili olarak kabul etmek mümkündür:

Ve melik Zahir’ün namazı kılmı ve Said’ün gözleri yaşıla **tolageldi** ve ağladı. (TİKT, 42b.15)

Tolageldi bağ içi müşğ ü ‘abîr (SN, 103.17)

Turigel-: Tur- (dur-) sözcüğünün karşılıklarından biri de “ayağa kalkmak” (TDK 2009a: 1264)’tır. Turı (turu, durı, duru) gel- kuruluşu, araştırmacılar tarafından genellikle süreklilik fiilleri arasında sayılmıştır. Ancak turigel- birleşiminin tezlik işleviyle kullanıldığı metinler de vardır (Bk. Tiken 2004: 140). Bunlardan birkaçı aşağıda verilmiştir:

Turugeldi yirinden oldı revan (SN; 33.9)

Sultânlık geldi saña imden girü / Ƙulluğ eyle tañrıya táz tur örü

Turugeldi kendözin yudi arı / Secde Ƙıluban şükr edüp yalvarı (YZ, 25a.1)

Uğrayugel-: Tarama Sözlüğü (TDK 2009d: 3909)’nde “rast gelmek” şek-

linde karşılık bulan *uğrayugel-*, *Har-name*'de tezlik kuruluşunda bir örnektir. *Gel-* yardımcı fiili, uğrama işinin tasvirini yapmaktadır:

Uğrayugeldi *pir eşek nāgāh / Sordı hālını kıldı derd ile āh* (HN, 110)

Uyanugel-: “Birden uyanmak” anlamına gelen bu yapı, *gel-* sözcüğünün tezlik fiili göreviyle işletildiği birleşikler arasındadır. Aşağıda verilen cümle ve dizeler, bu kullanımı örneklendirmektedir:

Yāfes çağırdı. Sām durı geldi, anı örtü. Çün Nūh ol uykudan uyanugeldi, Hām'a kakıdı, yavuz dua kıldı, eytdi. (KE, 34a.11-12)

Söyler iken pes resül ile kelām / Uykudan uyanugeldi ol hümmām (KD, 27b.219)

Uyanugelür *Zelāhā uyhudan / Beñzi güler emān olur kayğudan* (YZ, 12b.14)

Yanagel-: *Yan-* “şikâyette bulunmak, dert dökmek” (TDK 2009d: 4291) anlamlarına gelen bir fiildir. Sözcüğün tarihî metinlerdeki bu karşılıkları günümüzde “yana yakıla, yanıp yakılmak” gibi sözlerde yaşamaktadır. *Ahmed-i Dâi Divanı*'nda geçen *yanagel-* birleşigi, bağlamıyla birlikte düşünüldüğünde *gel-* fiilinin tezlik işlevi için uygun bir örnek teşkil etmektedir:

“Gönül bir derd elinden cāna geldi / İçüm taşıdı yüregüm yanageldi” (ADD, 26.I.1)

Sonuç:

Türkçede tezlik için kullanılan asıl fiil *ver-*'tir. Bununla birlikte Oğuz Türkçesinin 13-15. yüzyıllar arasında Anadolu'da verdiği ürünlerde karşılaşılan kimi örnekler, tezlik işlevi için *gel-* fiilinin de tercih edildiğini göstermektedir. *Gel-*, böyle yapılarda sürekliliğin değil, “aniden olma/ortaya çıkma” tasviriyle *ver-* fiilinin görevini üstlenmiştir. Nitekim bizi bu kanaate ulaştıran şekillerden biri olan *çıkagel-*, sonraki dönemlerde de işleliğini sürdürmüştür. *Çıkagel-* fiili, Türkiye Türkçesinde yapı ve işlev yönüyle, Oğuz Türkçesinin bir hatırası olarak yaşamaktadır.

Örnekler dikkatle incelendiğinde bu oluşumun geçişsiz fiillere (*çık-*, *düş-*, *görün-*, *tol-* vb.) özgü olduğu açıktır. Bilindiği gibi Türkçenin eskiden beri işletilen tezlik fiili *ver-*'tir. Ancak eldeki kullanımlar, bugün geçişli-geçişsiz bütün fiilleri içine alacak şekilde kullanılan bu sözcüğün o dönemde çoğunlukla geçişli fiillere getirildiğini, geçişsiz fiillerin ise *gel-*'le tezlik niteliği kazandığını göstermektedir.² Dil, yeni bir dil bilgisi kategorisi meydana getirirken mevcut

2 Karşılaştığımız yüzlerce örnekten (*açıvir-*, *alvir-*, *bilvir-*, *diyüvir-*, *eydövir-*, *gösterövir-*, *iledövir-*, *öğredövir-*, *sürövir-*, *satövir-* vb.) yalnızca ikisi [*busövir-* (TİKT, 16b.11), *yürüyövir-* (TİKT, 37a.9)] geçişsiz fiildir. *Yürü-* fiili kimi durumlarda nesne de alabilmektedir.

malzemenin niteliğini dikkate almıştır. Ne var ki *gel-*, giderek kullanımdan düşmüş ve devrin ilk ürünlerinde görülen canlılığını kaybetmiştir. Örneklerden yalnızca *çıkagel-* şeklinin bugüne ulaşmasında, kullanım sıklığının önemli etkili olduğu kanısındayız.

Başlangıçta bir esas fiil olan *gel-* fiilinin kimi örneklerde yardımcı unsur olarak işlenmesi, dillerde karşılaşılan dil bilgiselleşme olayıyla ilgilidir. Dil bilgiselleşme, kısaca bağımsız bir sözlük biriminin şekil unsuru konumuna gelmesi sürecidir (Vardar 2007: 72). Türkçede bu olayın örneklerini görmek mümkündür. Tasvir fiilleri bu gelişimin önemli örnekleri arasındadır. Bu uygulama için dilde işlek ve kavrayış kolaylığına sahip sözcüklerin seçilmesi anlamlıdır.

Ortaya çıkan sonuçlardan biri de *ver-* tezlik fiilinin zamanla kapsamını genişletmiş olmasıdır. Oğuz Türkçesinin ilk ürünlerinde geçişli fiillere tezlik niteliği kazandıran bu fiil, zamanla kullanım sahasına geçişsiz fiilleri eklemiştir.

Unutulmamalıdır ki bir metinde anlamı meydana getiren sanatçının kurduğu düzendir. Dolayısıyla bir eserdeki dil bilgisel unsur ve şekilleri değerlendirirken onları bağlamlarıyla birlikte ele almak, daha doğru bir yol olacaktır. Bilim dünyasında süreklilik fiili olarak kabul gören *gel-* fiilinin tezlik işleviyle kullanıldığının tespit edilmesi, bu yaklaşımın bir sonucudur.

Kısaltmalar:

ADD : *Ahmed-i Dai Divanı*
 Ç : *Çeng-nâme*
 D : *Dânişmend-nâme*
 DKK : *Dede Korkut Kitabı*
 HN : *Har-nâme*
 GN : *Garib-nâme*
 GT : *Gülistan Tercümesi*
 KD : *Kız Destanı*
 KE : *Kıyas-ı Enbiya*
 MEN : *Mecmû'atü'n-Nezâ'ir*

MG : *Müşkil-güşa (Tabir-nâme)*
 MK : *Manzum Kitab (Mesnevi-i Ahmed)*
 MN : *Marzuban-nâme*
 MT : *Mantıku't-Tayr*
 SN : *Süheyl ü Nevbahar*
 TDK : *Türk Dil Kurumu*
 TFS : *Tercüme-i Ferheng-nâme-i Sadi*
 TİKT : *Tarih-i İbn-i Kesir Tercümesi*
 YED : *Yunus Emre Divanı*
 YZ : *Yüsuf u Zelâhâ*

Kaynaklar:

Banguoğlu, Tahsin (1998), *Türkçenin Grameri*, Ankara: TDK Yayınları.
 Bayraktar, Nesrin (2004), *Türkçede Fiilimsiler*, Ankara: TDK Yayınları.
 Canpolat, Mustafa (1995), *Ömer Bin Mezd, Mecmû'atü'n-Nezâ'ir*, Ankara: TDK Yayınları.
 Cemiloğlu, İsmet (2000), *14. Yüzyıla Ait Bir Kıyas-ı Enbiya Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi*, Ankara: TDK Yayınları.
 Demir, Necati (2004), *Dânişmend-nâme*, Ankara: Akçağ Yayınları.
 Dilçin, Cem (1991), *Meş'ud Bin Ahmed, Süheyl ü Nev-Bahar*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi

Yayımları.

- Ediskun, Haydar (1985), *Türk Dilbilgisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Eminoğlu, Hatice (2003), *Müşkil-güşa (Ta'bir-name)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ergin, Muharrem (1997), *Dede Korkut Kitabı-I*, Ankara: TDK Yayınları.
- Gencan, Tahir Nejat (2007), *Dilbilgisi*, Ankara: Tek Ağaç Yayıncılık.
- Gülenç, Halil (2010), *Tercüme-i Ferhengname-i Sadi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gülsevin, Güner ve Boz, Erdoğan (2004), *Eski Anadolu Türkçesi*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Ersoylu, Halil (1996), *Kız Destanı*, Ankara: TDK Yayınları.
- İz, Fahir (YY), *Eski Türk Edebiyatında Nazım-2*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karaağaç, Günay (2011), *Türkçenin Söz Dizimi*, İstanbul: Kesit yayınları.
- Karahan, Leyla (1999), *Türkçede Söz Dizimi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Korkmaz, Zeynep (1973), *Sadru'd-din Şeyhoğlu, Marzubân-nâme Tercümesi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- _____ (2009), *Türkiye Türkçesi Grameri Şekilbilgisi*, Ankara: TDK Yayınları.
- Köktekin, Kazım (2008), *Eski Anadolu Türkçesi*, Ankara: Fenomen Yayınları.
- Özkan, Abdurrahman (2009), *Şirvanlı Mahmud, Tarih-i İbn-i Kesir Tercümesi*, Ankara: TDK Yayınları.
- Özkan, Mustafa (1993), *Mahmûd b. Kâdî-i Manyâs, Gülistan Tercümesi*, Ankara: TDK Yayınları.
- Özmen, Mehmet (2001), *Ahmed-i Dai Divanı-1*, Ankara: TDK Yayınları.
- Şahin, Hatice (2002), "Tezlik Fiilinin Dilimizde Gösterdiği Çeşitlilikler", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S. 139, s. 249-253.
- _____ (2009), *Eski Anadolu Türkçesi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Şahinbay, Şaban (2009), *Manzum Kitâb (Mesnevi-i Ahmed)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tatçı, Mustafa (1990), *Yunus Emre Divanı-II*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Tiken, Kamil (2004) *Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf Fülller*, Ankara: TDK Yayınları.
- Timurtaş, F. Kadri (1971), *Şeyhi'nin Harnâmesi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- _____ (1994), *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Türk Dil Kurumu (2009a), *Tarama Sözlüğü-II*, Ankara: TDK Yayınları.
- _____ (2009b), *Tarama Sözlüğü-IV*, Ankara: TDK Yayınları.
- _____ (2009c), *Tarama Sözlüğü-V*, Ankara: TDK Yayınları.
- _____ (2009d), *Tarama Sözlüğü-VI*, Ankara: TDK Yayınları.
- Vardar, Berke (2007), *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Multilingual yayınları.
- Yavuz, Kemal (1991), *Şeyhoğlu, Kenzü'l-Küberâ ve Mehekkü'l-Ulemâ*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- _____ (YY), *Güşehri'nin Mantıku't-Tayrı (Güşen-nâme)*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları (e-kitap).
- _____ (2000), *Garib-nâme*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları (e-kitap).
- Yıldız, Osman (2008), *Şeyyad Hamza Yüsuf u Zelihâ*, Ankara: Akçağ Yayınları.